Lietas Nr. C29614116
Lietas arhīva Nr. C-2435-17/20

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

**Rīgā 2017.gada 22.martā**

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Lūciņa-Linka
izskatīja rakstveida procesā civillietu AS "4finance" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

[1] 2016.gada 28.septembrī AS "4finance" (turpmāk - prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk - atbildētājs) par parāda piedziņu, pamatojoties uz noslēgto Aizdevuma līgumu Nr.916693027.

Prasībā, pamatojoties uz Civillikuma 1., 5., 1587., 1651., 1720.panta otro daļu, 1934. un 1943.pantu, lūgts piedzīt par labu prasītājai no atbildētāja parādu EUR 691,81, ko veido pamatparāds EUR 544,96, līgumsods EUR 54,49 un likumiskie procenti EUR 92,36, tiesas izdevumus, kā arī atzīt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus 6% gadā no parāda summas līdz sprieduma izpildes dienai.

[2] Atbildētājs, kuram uz deklarētās dzīvesvietas adresi 2016.gada 10.oktobrī nosūtīts maza apmēra prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai, paskaidrojumus nav sniedzis, nav lūdzis iztiesāt lietu tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{21}$ panta otro daļu *paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.$^{3}$ nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neatzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.$^{2}$ $^{5}$ panta pirmo daļu, civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2017.gada 2.janvārī, nosūtot paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu.

**Motīvu daļa**

[3] Pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Euro ieviešanas kārtības likuma 3., 6.panta noteikumiem, Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97, summas spriedumā tiek norādītas Euro valūtā, konvertējot pēc kursa 1 euro= 0,702804 lati.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu *tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā*, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai *tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība*. Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, *pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse*.

[4] Lietā nodibināts, ka SIA "SMScredit.lv" reorganizēta 2011.gada 19.augustā, pievienojot komercsabiedrībai AS "Online Finance Group" komercsabiedrību SIA "SMScreidt.lv". Ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2011.gada 22.septembra lēmumu reģistrēti komercsabiedrības statūtu grozījumi mainot AS "Online Finance Group" uz AS "4finance" (lietas 13.-15.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu *saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.*

Atbilstoši Civillikuma 1537.pantam, *ja līgumu slēdz starp klātneesošiem, tad tas uzskatāms par noslēgtu no tā brīža, kad priekšlikuma piedāvātāju ir sasniegusi saņēmēja beznosacījuma piekrišana*.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10.pantu, *distances līgums ir vienošanās starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, pamatojoties uz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvājumu ar adresēta vai neadresēta iespieddarba, tipveida vēstules, kataloga, presē publicētas reklāmas, kurai pievienots pasūtījuma kupons, telefona, faksimila, Interneta, elektroniskā pasta, televīzijas, radio un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību*.

2010.gada 14.augustā atbildētājs VAS "Latvijas Pasts" Rīgas 9.pasta nodaļā aizpildīja pieteikuma veidlapu aizdevuma saņemšanai no SIA "SMScredit.lv". Atbildētājam tika izveidots lietotāja konts SIA "SMScredit.lv" mājas lapā www.smscredit.lv. Parakstot pieteikuma veidlapu atbildētājs vienlīdz piekritis Aizdevuma līguma vispārīgajiem noteikumiem.

Pamatojoties uz atbildētāja pieteikumu, 2013.gada 15.februārī starp SIA "SMScredit.lv" un atbildētāju noslēgts aizdevuma līgums Nr.916693027 ar atmaksas termiņu līdz 2013.gada 17.martam, par aizdevuma summu EUR 569,15 (Ls 400) un noteikta aizdevuma piešķiršanas komisijas maksa EUR 56,91 (Ls 40). 2013.gada 21.martā aizdevuma atmaksas termiņš pagarināts līdz 2013.gada 16.aprīlim, 2013.gada 19.aprīlī līdz 2013.gada 23.aprīlim un 2013.gada 23.aprīlī līdz 2013.gada 7.maijam (lietas 16.-34., 36.-38.lapa).

2013.gada 15.februārī no AS "4finance" konta uz /pers. A/ kontu /numurs/ veikts pārskaitījums ar mērķi "SMScredit.lv kredīta līg.916693027" Ls 400 apmērā (lietas 35.lapa).

Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka starp pusēm tika noslēgts distances līgums par finanšu pakalpojumu sniegšanu, atbildētājam izsniegts aizdevums par summu EUR 569,15 un noteikta aizdevuma piešķiršanas komisijas maksa EUR 56,91.

*Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, *ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.* Civillikuma 1943.pants nosaka, ka *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.*

[5] No lietas materiāliem pievienotajiem konta izrakstiem izriet, ka parāda saistību dzēšanai veikti maksājumi - 2013.gada 9.jūnijā EUR 21,34 (Ls 15), 2013.gada 15.jūlijā

EUR 28,46 (Ls 20), 2013.gada 21.augustā EUR 28,46 (Ls 20) un 2014.gada 12.februārī EUR 15 apmērā (lietas 39. - 48.lapa).

Kā izriet no prasītājas veiktajiem aprēķiniem, no atbildētāja 2013.gada 21.augustā un 2014.gada 12.februārī saņemti naudas līdzekļi kopsummā EUR 43,46, kas novirzīti pamatparāda dzēšanai EUR 24,19, komisijas maksas dzēšanai EUR 7,11 un līgumsoda dzēšanai EUR 12,16 apmērā (lietas 8.lapa).

Civillikuma 3.pants noteic, ka *katra civīltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.*

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi.* Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz *kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.*

Civillikuma 1753.pants noteic, ka *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samēra ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu*. Saskaņā ar Civillikuma 1756.*pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu*. Atbilstoši Civillikuma 1946.panta pirmajai daļai *procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu*.

Līgumsods atbilstoši Civillikuma 1716.pantam uzskatāms par saistību pastiprinājuma veidu, kas iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, turpretim procenti atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ir atlīdzība par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu, kuru galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci.

Civillikuma 1843.panta norma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteica, ka *gadījumā, ja kāds samaksā tikai daļu no sava parāda, tad viņa maksājumu vispirms ieskaita vēl nenomaksātos procentos un tikai pēc tam palikušo atlikumu izlieto kapitāla dzēšanai* (..).

Civillikuma 1843.pants nav attiecināms uz prasījumu par līgumsoda piedziņu, bet imperatīvā veidā nosaka pienākumu samaksu vispirms ieskaitīt nenomaksāto procentu dzēšanai (sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs K.Torgāna zin. red., Rīga: Mans īpašums, 2000, 328.lpp., Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.SKC-44).

Kā atzinis Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015.gada 21.septembra spriedumā Nr.SKC-98/2015, Civillikums šiem diviem institūtiem paredz atšķirīgu regulējumu, tādēļ pat tulkojot likumu sistemātiski, nav iespējams nonākt pie secinājuma, ka no līgumsoda izrietošajām tiesiskajām attiecībām tiek piemēroti nosacījumi par procentiem un otrādi, Civillikuma 1843.panta ietvertais regulējums nepārprotami attiecināms vienīgi uz procentu maksājumiem, nevis līgumsodu, kas nozīmē, ka parāda atmaksai saņemtie maksājumi vispirms jāieskaita procentos un atlikusī summa jāizlieto pamatparāda dzēšanai.

Civillikuma 1843.pants (no 2014.gada 1.janvāra spēkā esošajā redakcijā) noteic – *ja kāds samaksā tikai daļu no sava parāda, tad viņa maksājumu vispirms ieskaita vēl nenomaksātos procentos, pēc tam kapitāla dzēšanai un tikai pēc tam līgumsoda dzēšanai, ja vien kreditors nav bijis ar mieru pieņemt maksājumu tieši tikai uz kapitāla rēķinu un par to kvitējis; citāda vienošanās par līgumsoda dzēšanas kārtību nav spēkā.*

Vērtējot prasītājas veikto parāda summas aprēķinu, tiesa atzīst, ka prasītāja no atbildētāja saņemtos naudas līdzekļus parāda dzēšanai 2013.gada 21.augustā un 2014.gada 12.februārī kopsummā EUR 12,16 apmērā novirzījusi līgumsoda dzēšanai, kas neatbilst Civillikuma noteikumiem un judikatūras atziņām.

Tiesa atzīst, ka lietā atbildētāja iemaksātā summa EUR 12,16 novirzāma pamatparāda dzēšanai, līdz ar to pastāv neatmaksāts pamatparāds EUR 532,80, kas piedzenams prasītājas labā, savukārt prasība daļā par pamatparāda piedziņu EUR 12,16 apmērā noraidāma.

[6] Aizdevuma līguma noteikumu 10.2.1.punktā noteikts, ka atbildētājam tiek piemērots līgumsods 0,75% apmērā no kopējās kavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu (lietas 30.lapa).

Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu EUR 54,49 apmērā, par laika periodu no 2013.gada 8.maija līdz 2013.gada 14.septembrim (lietas 11., 12.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1716.panta likuma pirmo daļu *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).*

Civillikuma 1717.pantā (redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteikts, ka līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās.

Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā (Civillikuma 1720.panta 2.punkts).

Civillikuma 1716.panta trešā daļa (spēkā no 01.01.2014.) noteic, ka *līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.*

Likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 21.pants noteic, ka līgumiem, kuri noslēgti līdz 2013.gada 31.decembrim un kuros ietverts pienākums maksāt līgumsodu, ja šo līgumu darbība turpinās pēc 2014.gada 1.janvāra un līdz 2014.gada 31.decembrim par tiem nav celta prasība tiesā, ar 2015.gada 1.janvāri ir piemērojami grozījumi Civillikuma 1716., 1717. un 1722.pantā par līgumsoda noteikumiem un grozījumi Civillikuma 1843.pantā par parāda samaksas kārtību.

Tiesa secina, ka atbildētājs ilgstošā laika periodā nav veicis maksājumus, līdz ar to atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu.

Tajā pašā laikā secināms, ka pieprasītā līgumsoda apmērs pārsniedz 10% no piedzenamās pamatparāda summas EUR 532,80, līdz ar to prasība apmierināma daļēji, piedzenot no atbildētājas līgumsodu EUR 53,28, savukārt prasība daļā par līgumsoda EUR 1,21 piedziņu - noraidāma.

[7] Prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus EUR 92,36 apmērā, par laika periodu no 2013.gada 15.septembra līdz 2016.gada 12.jūlijam.

Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai likumu*. Civillikuma 1753.pants noteic, ka *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu*.

Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta 1. punktu *procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem*.

Civillikuma 1765. pants paredz, ka *procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā, ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.*

Tiesa atzīst, ka par maksājumu kavējumu par laika periodu no 2013.gada 15.septembra līdz 2016.gada 12.jūlijam, ņemot vērā galvenā parāda apmēru EUR 532,80 un nokavēto dienu skaitu - 1031, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami likumiskie procenti EUR 90,30 apmērā (EUR 532,80 x 6%/365 dienas x 1031 dienas). Savukārt prasībā daļā par likumisko procentu EUR 2,06 apmērā piedziņu noraidāma.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams parāds
EUR 532,80, likumiskie procenti EUR 90,30 apmērā un līgumsods EUR 53,28, savukārt prasība daļā par pamatparāda EUR 12,16, likumisko procentu EUR 2,06 un līgumsoda EUR 1,21 piedziņu noraidāma.

[8] Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka *taisot spriedumu par nauda summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot to apmēru*.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja 6 % gadā no nesamaksātā pamatparāda.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu *pusei, kuras labā taisīts tiesas spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.*

Ņemot vērā minēto, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva
EUR 101,46 apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā, kopā tiesas izdevumi piedzenami EUR 106,16 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.*

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz minēto, un Civilprocesa likuma 190.pantu, 193.pantu, 195.pantu, 204.[1] pantu, 250.[25] pantu, 250.[27] pantu, tiesa

**nosprieda**

**Prasību apmierināt daļēji.**

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS "4finance", reģistrācijas numurs 40003991692, pamatparādu EUR 532,80, likumiskos procentus EUR 90,30, līgumsodu EUR 53,28, kā arī tiesāšanās izdevumus EUR 106,16, kopā EUR 782,54 (septiņi simti astoņdesmit divi *euro,* 54 centi), samaksu veicot AS "4finance" norēķinu kontā Nr.LV36HABA0551021488943, AS „Swedbank".

Noraidīt prasību daļā par pamatparāda EUR 12,16, likumisko procentu EUR 2,06 un līgumsoda EUR 1,21 piedziņu.

Noteikt AS "4finance", reģistrācijas numurs 40003991692, tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus no simta) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas (EUR 532,80) līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums noteikts 2017.gada 5.aprīlī.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka